

Nr 658.

Av herr **Hassler**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, angående Chalmers tekniska institut m. m.*

I proposition till riksdagen den 21 februari 1936, nr 135, angående Chalmers tekniska institut m. m. har Kungl. Maj:t bland annat föreslagit riksdagen att för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 370,000 kronor till uppförande av byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid nämnda institut i huvudsaklig överensstämmelse med av 1934 års sakkunniga avgivet förslag.

Vid ärendets föredragning i statsrådet anförde departementschefen dels följande: »Det är icke min avsikt att nu till prövning skulle upptagas hela den omfattande frågan angående omorganisation av Chalmers tekniska instituts högre avdelning till en teknisk högskola utan allenast spörsmålet om skeppsbyggeriundervisningens ordnande och vad härmed äger samband ävensom institutets så att säga löpande anslagsfrågor», och dels längre fram: »Ehuru jag sålunda i princip ansluter mig dels till de sakkunnigas förslag om koncentration av den egentliga skeppsbyggeriundervisningen till Göteborg, dels ock om upprättandet av en skeppsprovninganstalt därstädes i anslutning till fackavdelningen för skeppsbyggeri, är jag dock icke beredd att nu framlägga ett definitivt förslag till den närmare utformningen av den planerade fackskolans organisation med avseende å lärarekrafter och dess allmänna inriktning, ej heller till skeppsprovninganstaltens ekonomiska och administrativa organisation. Dessa frågor torde, efter ytterligare beredning inom departementet, få framdeles återupptagas för att underställas ett kommande års riksdag. Därvid bör jämväl ställning tagas till spörsmålet om tidpunkten och ordningen för skeppsbyggnadsavdelningens vid Tekniska högskolan avveckling samt angående organiserandet av de delar av den nu i sistnämnda avdelning inordnade undervisning, som alltjämt bör bedrivas vid Tekniska högskolan. Jag syftar härvid särskilt på ämnena flygteknik och hydromekanik.»

Därest riksdagen utan särskilt uttalande bifaller propositionen, torde man få anse, att riksdagen i princip godtager de i propositionen framställda förslagen beträffande dels en koncentration av skeppsbyggeriundervisningen till Göteborg och dels skeppsprovninganstaltens hopkoppling med skeppsbyggeriundervisningen i Göteborg.

Vad den första frågan beträffar, måste ett dylikt ståndpunktstagande före avgörandet av frågan om Chalmers tekniska instituts högre avdelnings omorganisation till en teknisk högskola och den högre tekniska undervisningens ordnande i dess helhet betecknas som synnerligen olämplig, enär den på en viktig punkt föregriper den slutliga prövningen såväl av omorganisationsförslaget i dess helhet som — därest detsamma bifalles — av frågan om lämplig differentiering av undervisningen vid de bägge tekniska högskolorna. Skeppsbyggeriundervisningen har nämligen nära sammanhang med undervisningen på en mångfald andra områden, särskilt inom den mekaniska fackskolan och inom flygtekniken. Mycket starka skäl föreligga också för skeppsbyggeriundervisningens bibehållande vid Tekniska högskolan, där elevernas antal inom fackskolan är mångdubbelt större än motsvarande vid Chalmers tekniska institut och där en för undervisningen lämplig provningsränna redan finnes.

Vad provningsanstalten beträffar är det ett stort önskemål att densamma snarast kommer till stånd. Emot dess hopkoppling med skeppsbyggeriundervisningen hava dock, såsom av propositionen framgår, gjorts starkt vägande invändningar. Den slutliga organisationen för såväl skeppsbyggeriundervisningen som för provningsanstalten är ännu icke utredd. Det kan måhända vid dess utformande eller efter en tids erfarenhet komma att framstå klarare än nu, att en från undervisningen fristående provningsanstalt, organiserad i likhet med Statens provningsanstalt, vore en lyckligare lösning. Under uttalande av den förhoppningen, att såväl Göteborgs stad som de förefintliga donatorerna av medel till provningsanstaltens drift under sådant förhållande skola vara villiga medgiva den ändring av avtal och donationsbestämmelser, som härav betingas, vill jag icke motsätta mig nybyggnadens igångsättande på föreslaget sätt.

På grund av vad här anförts får jag hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 135, ville uttala, att beslutet härom icke på något sätt får anses bindande för riksdagen vid den slutliga prövningen av frågan om Chalmers tekniska instituts högre avdelnings omorganisation till en teknisk högskola och om bibehållandet av skeppsbyggeriundervisningen vid Tekniska högskolan.

Stockholm den 20 mars 1936.

Åke Hassler.